

DEN ELEKTRONISKA STUDENTEXAMEN – MODERSMÅL

TIDSSCHEMA

Nämnden har beslutat om [ett tidsschema](#) enligt vilket digitaliseringen genomförs stegvis från och med examen hösten 2016. Provet i modersmål ordnas i elektronisk form från och med studentexamen hösten 2018.

PROVETS LÄNGD OCH UPPGIFTERNAS INNEHÅLL

- Provets längd är fortfarande **sex (6) timmar**.
- Innehållen i proven bygger på [grunderna för gymnasiets läroplan](#).

TEKNIK SOM ANVÄNDS

- Den utrustning som används i provet är antingen examinandens egen eller så har utbildningsanordnaren anskaffat den.
- Studentexamensnämnden har fastställt [kraven för den första terminal som stöds](#). Förteckningen kompletteras vid behov.
- Provet avläggs i en sluten miljö. Det är därmed inte tillåtet att använda internet under provet.
- Närmare uppgifter om tekniken som används finns [här](#).
- Svaren skrivs med hjälp av ett textbehandlingsprogram eller så anges de direkt med hjälp av de verktyg som finns tillgängliga i samband med uppgiften. Det är möjligt att bifoga till exempel bilder eller diagram till svaren.
- Svaren får skisseras på klotpapper. Pappren skickas inte till nämnden.
- Svarsutrymmet kan begränsas.

PROGRAMVAROR

- Datatekniska kunskaper testas inte separat i studentprovet men en god behärskning av verktygen gör det naturligtvis lättare att avlägga provet.
- I samtliga ämnen förutsätts att examinanden behärskar användningen av textbehandlingsprogrammet.

Bland annat följande programvara tas med till den första terminalen som stöds:

- LibreOffice

PROVMATERIAL

I ett elektroniskt prov kan mängden bakgrundsmaterial vara mera omfattande än i ett traditionellt prov. Materialet kan finnas inbäddat i uppgiften eller så kan man använda en annan slags tjänst som fungerar i en lokal provserver som material. Beroende på uppgiftstyp och läroämne kan man utöver texter också använda till exempel följande materialtyper och kombinationer av dessa som material:

Skrivna dokument <ul style="list-style-type: none">• artikeldatabaser• texter	Audiovisuellt material <ul style="list-style-type: none">• videor• animationer• ljudfiler
Visuella material <ul style="list-style-type: none">• diagram• kartor• bilder	Numeriskt material <ul style="list-style-type: none">• tabeller• statistik

Modersmål – hösten 2018

Enligt grunderna för gymnasiets läroplan:

Modersmålet är av grundläggande betydelse för lärandet. Genom det gestaltar människan sin verklighet och kommunicerar med andra. Modersmålet stärker den personliga och kulturella identiteten samt utvecklar tänkande, kreativitet och en etisk medvetenhet.

Modersmål och litteratur är som läroämne ett livskunskapsämne och ett centralt färdighets-, kunskaps- och kulturämne. Läroämnet baserar sig på ett vidgat textbegrepp som innefattar förutom skrivna och talade texter även medietexter och bilder av olika slag. Ämnet får sitt innehåll närmast från språk-, litteratur- och kommunikationsvetenskaperna samt från kulturforskningen. Genom läsande, skrivande och muntlig kommunikation tillägnar sig de studerande nya begrepp och lär sig att se sammanhang, tänka logiskt, reflektera, kritiskt granska, tolka och värdera. Genom litteratur och bildmedier får de studerande kunskap och möter förutom den västerländska kulturtraditionen även andra kulturer. Läsning av skönlitteratur bidrar också till personlighetsutvecklingen. En bred kommunikativ kompetens är grunden för lärande och för all samhälllig interaktion.

Bedömningskriterierna beskrivs i föreskrifterna om provet i modersmålet.

http://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/s_v_foreskrifter_modersmalet.pdf

Elektroniskt prov i modersmål

Provet mäter fortfarande examinandens mogenhet och behärskning av kunskaper och innehåll enligt gymnasiets läroplan så att man i den ena delen av provet bedömer i synnerhet skriftfärdigheten och i den andra delen den kritiska och kulturella läsfärdigheten.

Avsnittet som mäter läsfärdigheten utvecklas så att provet på ett allt noggrannare sätt också mäter förmågan att hantera information och bedöma dess giltighet. Av den här anledningen kommer man att inkludera en uppgift av ny typ i provet. Vid utarbetandet av uppgiften utnyttjas resultaten av utvecklingsarbetet och experimentet som färdigställdes hösten 2013.

Karakteristiskt för den nya uppgiftstypen är relativt omfattande multimodala material bland vilka examinanden själv ska välja ut de delar som med tanke på uppgiften är ändamålsenliga och använda dessa. Det elektroniska provet i modersmålet genomförs i en sluten nätmiljö där det utöver skriftliga textmaterial som ser ut som autentiska också är möjligt att mångsidigt utnyttja olika slags audiovisuella material och medietexter (t.ex. diskussion, anförande, TV-reklam, nyhet, intervju, musikvideo, filmscen). Syftet med det allt mera omfattande och pluralistiska materialet är att simulera problemlösnings- och beslutsfattandesituationer som man stöter på i det moderna informationsflödet. För att mängden material ska vara skäligen i provet kan en del av uppgiftstypens material också utnyttjas i de övriga uppgifterna i provet.

Med hjälp av den nya uppgiftstypen bedöms examinandens förmåga att välja ut ändamålsenliga material, bedöma deras användbarhet och giltighet samt examinandens kunskaper i att analysera och tolka dessa. I uppgiften kan man till exempel be examinanden lyfta fram de skillnader i synsätt eller motstridigheter som kan hittas i materialet och förklara dessa, reflektera kring de i materialet angivna påståendenas trovärdighet och tillförlitlighet, tolka material genom att placera dem i kontexter, begrunda och specificera de olika modaliteternas (uttrycksformernas) medel att bygga upp betydelser i texter eller välja ut vissa material för problemlösning och motivera valen.

Utvecklingen av det elektroniska provet fortsätter under de närmaste åren. Man kommer dessutom att syna ställningen och platsen i provet för de uppgifter som mäter förmågan att läsa och tolka skönlitteratur, hur de materialbaserade uppgifterna som mäter skrivfärdigheten förhåller sig till den planerade nya uppgiftstypen och de så kallade rubrikuppgifternas ställning i provet. Vid utvecklingen av provets struktur och uppgiftstyper ska man fortfarande även utreda frågor som gäller tidsanvändning. Det blir förmodligen lättare och snabbare att skriva när arbetet kan göras med hjälp av ett textbehandlingsprogram, i synnerhet om vi kommer fram till att ta i bruk även andra vardagliga verktyg för textarbete, såsom ett stavningskontrollprogram eller en elektronisk ordbok.

Det finns med andra ord mycket som ännu förblir öppet. Målet är dock att beskrivningen av det elektroniska provet i modersmålet står färdigt för att meddelas tre år innan det första provet avläggs, det vill säga hösten 2015.